

СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Дана робота присвячена розгляду теоретичних засад та практичних аспектів інвестиційної діяльності транспортно-логістичних підприємств в умовах зростаючої конкуренції, глобалізації та цифровізації логістичних процесів. Проаналізовано основні проблеми трактування поняття «інвестиції» у логістичному секторі, визначено особливості інвестиційного забезпечення розвитку транспортної інфраструктури України, зокрема в умовах воєнних дій. Узагальнено підходи провідних науковців щодо ролі інвестицій у формуванні конкурентних переваг підприємств та підвищенні ефективності ланцюгів постачань. Обґрунтовано ключові напрями інвестицій транспортно-логістичних компаній, серед яких модернізація транспортного парку, розвиток складської інфраструктури, цифровізація управлінських процесів та інвестування у персонал. Зроблено висновок про необхідність формування адаптивної інвестиційної політики, спрямованої на підвищення стійкості та конкурентоспроможності галузі у післявоєнний період.

Ключові слова: транспортно-логістичні підприємства; інвестиційна діяльність; інфраструктура; інновації; конкурентоспроможність; інвестиційна політика; цифровізація; ризики; ланцюги постачань.

Abstract

This paper examines the theoretical foundations and practical aspects of investment activities in transport and logistics enterprises under conditions of increasing competition, globalization, and digitalization of logistics processes. The study analyzes key problems in interpreting the concept of "investment" within the logistics sector and identifies the specific features of investment support for the development of Ukraine's transport infrastructure, particularly in the context of wartime conditions. The approaches of leading scholars regarding the role of investments in shaping competitive advantages and enhancing supply chain efficiency are summarized. The main directions of investment for transport and logistics companies are substantiated, including the modernization of vehicle fleets, the development of warehousing and terminal infrastructure, the digitalization of management processes, and investments in human capital. The research concludes that there is a need to develop an adaptive investment policy aimed at strengthening the resilience and competitiveness of the sector in the post-war period..

Keywords: transport and logistics enterprises; investment activity; infrastructure; innovation; competitiveness; investment policy; digitalization; risks; supply chains.

Вступ

Сучасний розвиток транспортно-логістичних підприємств відбувається в умовах високої динамічності, технологічних змін та зростання вимог до ефективності ланцюгів постачань. В умовах глобалізації, цифровізації та воєнних викликів інвестиційна діяльність стає ключовим чинником забезпечення стійкості та конкурентоспроможності логістичної галузі. Попри значну кількість наукових досліджень, низка питань, пов'язаних із трактуванням поняття «інвестиції» у контексті транспортно-логістичної діяльності, оцінюванням ефективності інвестиційних проєктів та формуванням інноваційних стратегій, залишається недостатньо розкритою. Актуальність дослідження зумовлена потребою у формуванні сучасних підходів до інвестиційного забезпечення транспортної інфраструктури України, особливо в умовах воєнного стану та необхідності відновлення критично важливих об'єктів.

Результати дослідження

Сучасні транспортно-логістичні підприємства функціонують в умовах високої конкуренції, що обумовлена стрімким технологічним прогресом, глобалізацією та зростанням складності логістичних ланцюгів. Ефективність їх діяльності значною мірою залежить від здатності здійснювати результативну інвестиційну політику, яка забезпечує модернізацію інфраструктури, впровадження інноваційних рішень та підвищення продуктивності праці. Попри очевидну важливість інвестицій для розвитку логістичної галузі, низка теоретичних і практичних проблем потребує детального дослідження та наукового обґрунтування [1].

Однією з ключових проблем є відсутність усталеного підходу до трактування поняття «інвестиції» у контексті транспортно-логістичної діяльності, що ускладнює формування цілісної методологічної бази для оцінювання ефективності інвестиційних проєктів. Крім того, висока невизначеність зовнішнього економічного середовища та значні ризики, притаманні логістичному сектору, актуалізують необхідність розроблення адаптивних моделей інвестиційного планування та управління ризиками. Додатковим викликом виступає інтеграція інноваційних технологій, що потребує формування сучасних інвестиційних стратегій, орієнтованих на цифровізацію та автоматизацію логістичних процесів [2].

Транспортна система відіграє важливу роль у соціально-економічному розвитку України. Її значення зростає в умовах інтенсифікації міжнародного співробітництва, євроінтеграційних процесів, а також у контексті задоволення військових потреб та відновлення інфраструктури, пошкодженої внаслідок воєнних дій. Постійний науково-технічний прогрес, поява нових технологій та логістичних рішень обумовлюють потребу в оновленні теоретичних підходів до дослідження інвестиційно-інноваційної діяльності транспортно-логістичних підприємств.

Інвестиційна діяльність виступає визначальним чинником розвитку транспортно-логістичних підприємств, які забезпечують ефективність функціонування ланцюгів постачання та стимулюють економічне зростання. Інвестиції створюють умови для модернізації матеріально-технічної бази, впровадження сучасних інформаційних систем управління, автоматизації процесів та підвищення конкурентоспроможності. Теоретичне осмислення інвестиційної діяльності дає змогу зрозуміти механізми прийняття інвестиційних рішень, оцінювання ризиків та формування стратегічних напрямів розвитку підприємства.

У загальноекономічному значенні інвестиції визначаються як вкладення ресурсів з метою отримання майбутньої вигоди. На думку І. Фішера, інвестиційний процес передбачає використання матеріальних та фінансових ресурсів для забезпечення майбутнього доходу та стратегічного розвитку підприємства. Представники кейнсіанської школи — Д. Міллер і М. Кейнс — розглядали інвестиції як ключовий інструмент підтримання сукупного попиту та забезпечення стабільного економічного зростання. З позиції логістичного сектору інвестиції спрямовуються на оновлення транспортних засобів, розвиток інфраструктури, впровадження цифрових платформ управління ланцюгами постачання. М. Портер зазначав, що інвестиції в логістичні процеси створюють суттєві конкурентні переваги шляхом зниження витрат і підвищення ефективності доставки [3].

У діяльності транспортно-логістичних підприємств інвестиції реалізуються у таких напрямках:

- модернізація транспортного парку;
- розроблення та впровадження інформаційних систем управління ланцюгами постачань;
- розвиток складської та термінальної інфраструктури;
- інвестування у професійний розвиток персоналу.

Ефективний транспортний сектор є важливою складовою формування ВВП України та забезпечення її міжнародної конкурентоспроможності. У контексті глобалізації та інтеграції на європейському ринку модернізація транспортної інфраструктури стає одним із першочергових завдань державної політики. Реалізація інфраструктурних проєктів потребує добре сформованої інвестиційної стратегії, здатної забезпечити залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій, оптимізацію управління активами та підвищення транзитного потенціалу держави.

Попри наявні можливості, інвестиційна активність в Україні значно ускладнена через триваючі бойові дії, що посилюють ризики та знижують інвестиційну привабливість країни. Інвестиції у транспортну сферу включають витрати на реконструкцію, модернізацію та створення інфраструктурних об'єктів, покликаних покращити якість і безпеку перевезень. Ефективна інвестиційна політика має стимулювати як державні, так і приватні вкладення, забезпечувати підвищення експортного потенціалу країни та розвиток транзитних потоків.

Отже, розвиток транспортно-логістичної галузі України неможливий без системного та науково обґрунтованого підходу до формування інвестиційної політики. Інтеграція інновацій, розвиток інфраструктури та підвищення стійкості до ризиків мають стати ключовими орієнтирами для підприємств і держави. Це забезпечить зміцнення конкурентоспроможності, розширення логістичного потенціалу та формування передумов для сталого економічного зростання у післявоєнний період.

Висновок

Інвестиційна діяльність є визначальним елементом розвитку транспортно-логістичних підприємств, оскільки забезпечує модернізацію матеріально-технічної бази, цифровізацію управлінських процесів та підвищення якості логістичних послуг. Дослідження показало, що ефективність інвестиційної політики залежить від наявності чіткої методологічної бази, адекватної оцінки ризиків та здатності підприємств адаптуватися до умов невизначеності. В Україні реалізація інвестиційних проєктів у транспортній сфері ускладнюється воєнними діями, однак водночас формує унікальні можливості для модернізації інфраструктури та посилення транзитного потенціалу держави. Визначені напрями інвестування — оновлення транспортного парку, розвиток інфраструктури, впровадження цифрових технологій та підвищення кваліфікації персоналу — створюють основу для зміцнення конкурентоспроможності логістичних підприємств. Подальші дослідження мають бути спрямовані на розроблення адаптивних моделей інвестиційного планування та механізмів управління ризиками, що сприятиме ефективному розвитку галузі в післявоєнний період.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кукушка І.В. Інноваційний розвиток транспортних підприємств України. Економіка і суспільство, Вип. 43. 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-17>
2. Хаєцька О.П. Шляхи підвищення міжнародної інвестиційної привабливості України. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2020. № 3 (53). С. 113-130. URL: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2020-3-9>.
3. Хаєцька О.П. Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2024. № 2(68). С. 23-141. URL: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2024-2-8>.

Ярмола Олена Сергіївна — студентка групи МБА-24м, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: ylslena2003@gmail.com

Пілявоз Тетяна Миколаївна – к.е.н., доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: pilyavoz@vntu.edu.ua

Yarmola Olena S. — student of MBA-24m group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ylslena2003@gmail.com

Piliavoz Tetiana M. – Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: pilyavoz@vntu.edu.ua